

Izhaja vsaki dan

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljina vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšerlatni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Glas s Krasa.

(Dopis.)

Dandanes se organizujejo vsi stanovi v obrambo svojih posebnih skupnih koristi. Vsakdo gleda, kako bi si izboljšal svoje stanje. Zakaj ne bi se družilo, organizovalo in varovalo svoje koristi ravno ono prebivalstvo, ki ni nikakor preskrbljeno ne za slučaj nesreče, bolezni, ne za starost? Zakaj naj bi si ravno to kmečko ljudstvo ne poskrbelo in si zagotovilo potom stanovske organizacije sodelovanja na zakonodaji? Vse stremi danes po združevanju individuvov z enakimi interesi. To je modern tok časa — to je napredek. Zakaj naj bi bilo ravno kmečko ljudstvo izključeno iz te moderne struje, iz — napredka?

Poprej smo rekli, da ne zahtevamo, da zastopnik kmeta more biti le kmet. Ali, kjer ima kako okrožje na razpolago praktičnega kmeta, ki ima ob enem tudi dovoljne inteligencije in sposobnosti za posel poslanstva: potem naj pa le temu dajo prednost pred vsakim drugim!! Ali jedno je neizogibno potrebno za onega, ki hoče uspešno zastopati interese kmečkega ljudstva: poznati mora to ljudstvo, kako živi, snuje, trpi od dneva do dneva, in imeti mora tudi srce do tega ljudstva: ljubezen in krepko voljo pomoči mu. Te kvalitete pa more imeti le človek, ki živi v neprestanih in neposrednih stikih z ljudstvom: živeti mora torej notri med njimi, ki jih hoče zastopati.

Po vseh državah imajo kmetje večje ali manjše število svojih zastopnikov in med tem tudi kmetov. V avstrijskem parlamentu pa je bil kmečki stan doslej takorekoč nezastopan. Kajti mej njimi, ki so bili voljeni od kmečkega ljudstva, so bili sila redki, ki bi imeli tiste gori navedene neizogibno potrebne sposobnosti in lastnosti. In to je sramota, ako uvažujemo velikansko množino kmečkega prebivalstva v naši državi. A kaj je krivo na tej sramoti, iz katere izvira neprestana škoda za kmečki stan? Kaj družega, nego brezbriznost kmeta za javne stvari, njegova politična zaspanost.

Le pogledimo, s kako organizacijo razpolagajo drugi stanovi, da morejo na vsaki migljaj kakor celota stajati in zastopati svoje zahteve in z združenimi močmi izsiliti ugodno rešitev. Tako skrbje drugi stanovi za svoje skupne stanovske interese! — Mari naj bi se le kmet ne posluževal tega modernega principa organizacije? Zakaj ravno on ne? Morda zato ne, ker je glavni ogelni kamen slovenske narodne eksistence? Mi pa hočemo da se tudi kmet enkrat vzbudi.

Glavna skrb zastopnikom agrarne stranke bi bila: ekonomija, pametna varčnost v vseh zastopih — v deželnem, državnem in v občinskih zastopih. Pametna varčnost — smo rekli. Troši naj se čim manjše javnih sredstev za svrhe, od katerih ni nikakor zavisna javna blaginja in pravi napredek. Na drugi strani pa se ne varči pri stvarih, kjer je vsaki investiran novčič plodonosno naložen. In tako polje, kjer se ne le sme, ampak mora trošiti čim več, je ravno polje gospodarskih melioracij, povspesevanje napredka v gospodarstvu, povzdiga gmotnega stanja kmečkega stanu. In to je nujno potrebno, ako si hočemo ohraniti ta stan: enajsta ura bije že! Če ne pride pomoč, če poklicani faktorji ne segnejo temu stanu pod roko: bo katastrofa neizogibna. In ta pomoč mora biti resnična, realna, izdatna! Ne pa taka, kakor je prišla n. pr. lansko leto nam na Krasu, povodom pomanjkanja sena, ko so imeli kmetje same sitnosti — sena pa ne! To se pravi ljudi voditi za nos.

Take misli nas vodijo, ko propagiramo idejo osnutja agrarne stranke. Vodi nas misel na samopomoč. Kar je dovoljeno vsem, mora biti dovoljeno tudi kmetu. In če smo mi „škodljivci“ in „zapeljivci“, ker si želimo organizacije našega kmečkega stanu, potem je škodljivec in zapeljivec vsakdo, ki snuje ali je že morda osnoval kako stanovsko organizacijo. (Zvršetak).

Karel Havliček

buditelj češkega naroda.

K petdesetletnici njegove smrti. — Napisal Franjo K—vec.

II.

Svoj „credo“ je Havliček izrazil v „Kutnohorských Epistolách“. Tam pravi: „Priznavam docela odkrito, če tudi s tem izgubim ime pravega katolika, da mi ni srce ni razum ne dovoljujeta verjeti, da bi mi samo jedna veroizpoved mogla biti prava in samorešilna, in da bi pripadniki vseh drugih morali biti — kakor to mnogi mislijo ali vsaj pravijo — večno izgubljeni! Ali je to v soglasju s pametno in pošteno predstavo o popolnosti Božji, da bi Bog samo del ljudstva (in to brez njegove zasluge) samo za to slučajno okolnost, da se je rodil kakor katoliki pripustil k večnemu izveličanju, in da bi veliki, mnogo večji del vsega ostalega človečanstva brez njega krivde (kajti več del njih niti ne doznava ves čas svojega življenja, da je kakšna katoliška cerkev na svetu!) pustil pasti v večno pogubljenje?“ —

Izstopivši iz semenišča ni mogel takoj najti stalne službe. Tem bolj se je poglabljal v literaturo raznih narodov. L. 1842. ga je slavista Šafařík priporočil ruskemu glavnemu Pogodinu za vzgojitelja. Še tisto jesen se je Havliček odpravil na pot. Vso Galicijo je prepotoval peš. Po mnogih ovirah in nemilih popotnih izkušnjah v absolutistični Rusiji je priromal v prosincu l. 1843. v Moskvo. Tu se mu je nudila krasna prilika, da je na lastne oči spoznaval ves ustroj ruske države. Pogodinu ga je priporočil njegovemu prijatelju Seviru, vseučiliščnemu profesorju na moskovski univerzi in Havliček mu je vzgajal deco. Doba, ki jo je preživel na Ruskem, je neizmerno važna za duševni razvoj pesnikov. Bil je vobče prvi odličnih Čehov, ki je obiskal Rusijo. Čehi so bili takrat vsi navdušeni za vseslovansko idejo. Da je bilo takrat navdušenje za Rusijo veliko, sledi že iz nastopa Kollárjevega, ki je v svoji „Slavy dcera“ v plamenitih besedah razlagal vseslovansko idejo. Sedaj je začel Havliček izpoznavati največji slovanski narod v pravi realni luči. O takratnih ruskih prilikah nam je Havliček ostavil znamenito delo „Obrazy z Rus“. Tu je obelodanil vsa svoja bogata izkustva na Ruskem. Polagoma je začel spregledavati vso gnjilobno demoralizacijo vladinega ustroja. Edini instituciji, o katerih se ugodno izraža, sta pravoslavna cerkev in rusko trgovstvo. Pravoslavna cerkev ga miče in vabi, ker sliši v njej domače zvoke. Strašno biča uradništvo in plemstvo. V carju vidi najkrutejšega despota. Narod se mu zdi v temi nevednosti in zato priznava za žalostjo, da ruska masa še ni zrela za ustavne reforme. Celotno pa je bilo njegovo bivanje na Ruskem bridko razočaranje. To razočaranje je vstvarilo v njegovi duši docela nove nazore. Prej tak panslavist, privrženec Kollárjev, zavrgel je na mah vse panslavistične ideje. Vsled tega se more opravičeno reči, da se je v mnogih stvareh pustil nadvladati občutstva. On je postal Čeh, in samo Čeh in ničesar družega. V „Pražských Novinách“ l. 1846. razvija svoje nazore o Slovanstvu: „Z narodnim ponosom rečem: Jaz sem Čeh ali nikdar, jaz sem Slovan! Kadarkoli se nazivam Slovanom, delam to vedno le v smislu učenem, zemljio in narodopisnem. Slovani imajo štiri domovine in ne jedno: patrijotizem slovanski je samo malo bolji nego kozmopolitizem. Bolje je ljubiti manje ljudi iskreno in gorko, nego vsakega malo.“ Tu se Havliček srečava z našim pesnikom prvaka Prešernom. Tudi Prešeren je bil odpornik panslavistične ideje. Dasi v dotiki z odličnimi Čehi, privrženci Kollárjevimi, se ni nikdar zavzel za vseslovansko idejo. Znano je, da niti ilirizmu, ki sta ga oznanjala Ljudevit Gaj in Stanko Vraz, Prešern ni bil naklonjen. —

V Rusiji pričinja Havličekova književna delavnost. Tu je pisal prve svoje „epigrame“.

S tem je vstopil Havliček v češko javnost l. 1844., objavivši svoje spise v „Česke Věste“. L. 1844. se vrača iz Rusije, obogaten na izkustvih in dozoreh v nazorih. Kratko je živel pri svojih stariših v Nem. Brodu ter se nato podal v Prago, da si najde stalno službo. V tem času je marljivo pisal v „Česko věsto“. V tem letniku nahajamo tri njegovih črt iz Rusije ter satirično povest „Mileučův hrob“. V „Věsti“ je Havliček napisal ostro kritiko Tylovemu „Poslední Čech“. To je znani Tylov roman. Tyl je bil sentimentalni domoljub in ta njegova lastnost odseva tudi iz omenjenega romana. Havličekova kritika je vzbudila znatno razburjenost ter ga mahom postavila v prvo vrsto takratnih čeških publicistov. Z odkritosrčnostjo, doslej na Češkem nepoznato, je obsodil prenapeto občutljivost in njen popolnoma zavoženi nazor o domorodstvu. Tyl mu je odgovoril užaljeno, Havliček pa se ni vstrašil ter mu odvrčal z ironiško repliko. Večna škoda, da sta politika in časnikarstvo v poznejši dobi zavzela vse njegove sile ter da mu čas ni dovolil, da bi bil tudi nadalje kritična ščuka v ribniku češke literature. (Pride še.)

Križa v avstrijskem ministerstvu za vnanje stvari.

Človek ne ve, ali bi se držal za trebuh od smeha, ali naj bi se z gnusom obrnil od prizora skrajnega farizejstva in cinizma?! Grof Goluchowski je padel in se umika v deželo političnih mrtvecev. Lev poginja in dunajska „Neue Freie Presse“ prihaja in mu poklanja svoje brce. Res ostuden prizor — višek politične pokvarjenosti. Svojo sodbo o grofu Goluchowskem smo že izrazili na kratko. Vse njegovo poslovanje je bila le veriga zmote, nerodnosti in grehov na škodo monarhije! Ali da prihaja sedaj list, kakoršen je „Neue Freie Presse“, in da očita Goluchowskemu ves register grehov, to je predrzno početje, da mu ga ni para. Imeti moramo namreč na umu, da je bila ravno „Neue Freie Presse“ se svojimi mogočnimi zaplečniki vsikdar tista, ki je najglasneje vspodbujala avstrijsko diplomacijo v nezmišelnost, pogubno, provokatorično, blazno vnanjo politiko na Balkanu. Vsikdar je bila „Neue Freie Presse“, ki je strupom klevete in roganja neizprosno proganjala državnike, politike in stranke v balkanskih državah, ako so jemali svoje narode oziroma države v zaščito pred tisto politiko grofa Goluchowskega, ki je ovirala vsako politično in gospodarsko neodvisnost balkanskih držav!

Sedaj pa, ko je grof Goluchowski pal, sedaj prihaja „Neue Freie Presse“ in obsuva tega nesrečnega diplomata z istimi očitanji, ki so jih govorili doslej tisti, ki jih je „Neue Freie Presse“ vedno proganjala diplomaciji grofa Goluchowskega v prilog. Dunajski list očita odstopivšemu ministru, da ni znal povzdigniti vpliva Avstro-Ogrske na Balkanu; da nam ni znal pridobiti simpatij v balkanskih deželah; da ni znal preprečiti, da balkanski narodi stavlajo svoje nade v Anglijo in v novejši čas celo v Italijo; politika grofa Goluchowskega da je kriva, da se ima Avstro-Ogrska boriti na Balkanu z največimi antipatijami. In „Neue Freie Presse“ združuje vsa ta očitanja v sodbo, da je grof Goluchowski tiral na Balkanu nenaravno politiko.

To je menda najhuja obtožba in obsodba, ki jo je možno izreči o diplomatičnem delovanju grofa Goluchowskega. Politika je menda umetnost pametnega računanja z danimi faktorji in odnošaji. Po sodbi dunajskega lista pa je grof Goluchowski delal nasprotno: je tiral „nenaravno politiko“, to je, on je se svojo balkansko politiko obstoječe odnošaje in čutstvovanja narodov izžival proti monarhiji, kateri bi bil moral pridobivati simpatije!

Ali „Neue Freie Presse“ naj bi ne prihajala s takimi očitanji — ona, ki je so-krivka!

Kdo je vedno zahteval tako balkansko politiko od našega ministerstva za vnanje stvari, ako ne ravno Madjari in pa tisti Nemci, ki jim je „Neue Freie Presse“ v glasilo? Kdo je podpiral kandidata Stambulova in njegovo grozovlado v Bolgarski, kdo Milana in njegovo tiranijo, korupcijo in demoralizacijo v Srbiji? Kdo je bolj branil in ščitil divjanje Obrenovičev v Srbiji, nego ravno „Neue Freie Presse“?!!

V naši diplomaciji je imel stalno zaslonbo tisti režim v Srbiji in Bolgarski, ki je bil od naroda iz globine duše sovražentuin tam! Ljuti so bili grehi, ki jih je delala naša diplomacija, in ti grehi se ljuto maščujejo. Politika grofa Goluchowskega je bila res taka, kakor jo je označila „Neue Freie Presse“: nenaravna, ali posledice so povsem naravne. Vzdrževali smo, kar so narodi sovražili in sedaj sovražijo narodi — nas! „Neue Freie Presse“ pa vendar nima pravice sedati na sodni stol in obsojati grofa Goluchowskega! Kamenje, ki je luča na našo dosedanjo balkansko politiko, pada tudi na njeno glavo.

Odsek za volilno reformo.

(Brzjavno poročilo.)

DUNAJ 23. Odsek za volilno reformo je danes dopoldne nadaljeval razpravo o § 42 državnozbornskega volilnega reda.

Posl. Šusteršič je izjavil, da je njegova stranka odločno protivna dvetretjinski večini in kompromisnemu predlogu posl. Malfatti-ja ter da bo v stvari glasovala s Čehi, ter da ž njimi ostane oziroma pade.

Posl. Adler je izjavil, da bo glasoval tudi proti dvetretjinski večini.

Posl. Hagenhofer je naznanil, da predloži nekatere popravke. Naglašal je, da bo njegova stranka glasovala z drugimi nemškimi poslanci v zaščito narodnih nemških interesov.

DUNAJ 23. Na popoldanski seji je posl. Schreiner izrazil svoje zadovoljstvo, da je končno tudi poljski klub stopil iz svoje reserve in danes po posl. Abrahamoviču izjavil, da vstaja pri svojem sklepu glede dvetretjinske večine.

Posl. Začek je apeliral na nemške poslance, naj odstopijo od svoje zahteve glede zakonitve dvetretjinske večine, ki se je ne more absolutno dopustiti.

Govorili so še poslanci Gross, Glabinski in Wassilko, nakar je bila razprava prekinjena. — Prihodnja seja jutri ob 6. uri zvečer.

Ogrska magnatska zbornica.

(Brz. poročilo.)

BUDIMPEŠTA 23. Zbornica je imela danes sejo ter sklenila udeležiti se slovesnosti prenosa smrtnih ostankov Rakoczy-ja in njegovih tovarišev.

Ogrska poslanska zbornica.

(Brz. poročilo.)

BUDIMPEŠTA 23. Na današnji seji je zbornica v tretjem čitanju vsprejela zakonski načrt glede prenosa pepela Rakoczy-ja in njegovih tovarišev. Na to je zbornica nadaljevala razpravo o zakonu za povspesevanje industrije. Govoril je državni tajnik Szterenyi ter priporočal zbornici, naj vsprejme vladno predlogo. Na jutranji seji bo nadaljevala zbornica generalno debato.

Srbska skupščina.

(Brz. poročilo.)

BELIGRAD 23. Na današnji seji skupščine se je nadaljevala debata o interpelaciji posl. Kozovjanina.

Posl. Marinković (naprednjak) je rekel, da bi bila morala Srbija že v začetku naznani Avstro-Ogrski, da nikdar ne kupi topov tvrde Škoda, in sicer zato, ker postane Avstro-Ogrska kakor soseda lahko najprva sovražnica Srbije. Vlada je tekom pogajanj le pokazala, da jej manjka potrebne odločnosti. Položaj Srbije bi v slučaju carinske vojne nikakor ne postal tako kritičen, kakor predstavlja to Avstro-Ogrska. Ako pride

Avstro-Ogrska enkrat do spoznanja, da lahko izgubi srbsko tržišče, opusti sama zahteve po nabavi topov in orožja, samo da reši nenadomestljivo tržišče. Sklep trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko je možen in zato treba da pride do tega. Skupščina ni dolžna, da deli skupaj z vlado odgovornost. Zato bo govornik glasoval za tisti dnevni red, ki izreka vladi nezaupanje.

Posl. Gjorgjević (nacionalist) se je tudi izjavil za nezaupnico, predlagano od Ribarca. — Posl. Kozovljanin (staroradikalec) je predlagal dnevni red, da se vladi izreče zaupnico za njeno postopanje v carinskem sporu. — Posl. Ljuba Jovanović (staroradikalec) je v sedanjem trenutku zahteval soglasja. — Posl. Milorad (mladoradikalec) je izjavil, da bo skupščina soglasno podpirala moški boj, da ni pa za umikanje in kapitulacijo. Dokler bo vlada malodušna, ostane sama. Na to je bila debata odložena na jutri.

Prenos zemskih ostankov Rakoczyja.

Iz Carigrada poročajo, da na svečanosti prenosa Rakoczyjevih ostankov ni bilo na krsti ni madjarskih ni Rakoczyjevih zastav, marveč samo črnožolte. Radi tega dejstva vlada v ogrskih poslanskih krogih velika razburjenost.

Pogajanje Poljakov v Pruski.

Kakor javljajo iz Poznanja, je prišlo v Šubinu minolo soboto do hudih škandalov v šoli. Šolske oblastnike so odredile, da se ima zapreti vse otroke, ki niso hoteli moliti nemški. Popoldne so očetje otrok udrli v šolske prostore ter so se postavili proti učiteljem. Konečno so očetje izpraznili šolo vzlic temu, da je bila policija poklicana na pomoč. Od sedaj naprej zasede policija vsakikrat šolo, ko bodo otroci morali „sedeti“ radi enacega vzroka.

Drobne politične vesti.

Moravski namestnik. Iz Olomuca poročajo, da je med kandidati za namestnika na Moravskem sedaj tudi grof Vetter, predsednik državne zbornice.

Deželni šef Bosne in Hercegovine FZM. baron Albori je nastopil daljši dopust.

Dohodki davkov v Srbiji. Kakor poročajo iz Belegrada znašajo dohodki davkov za čas od 1. januarja do 1. oktobra 1906 — 18,566,998 dinarjev, to je za 708,098 dinarjev več, nego v isti dobi leta 1905.

Nove bosanske poštne znamke. Iz Sarajeva poročajo, da je ces. in k. vojno ministerstvo preklicalo sistiranje izdajanja novih poštних znamk za Bosno in Hercegovino. Nove znamke stopijo torej v promet s 1. novembrom. Po 15. novembru ne bodo imele stare znamke nobene veljave.

Separatizem na Španske m. Iz Barcelone poročajo od 23. t. m.: Včeraj se je vršil tukaj velik shod katalanistiške lige. Shoda se je vdeležilo 20.000 oseb. Govorniki so govorili za neodvisnost Katalonije ter so ostro napadali špansko zakonodajstvo. Prišlo je tudi do nemirov ter je bilo mnogo oseb ranjenih.

Spremembe v angleškem ministerstvu. „Morning-Post“ poroča, da bo koncem jesenskega zasedanja parlamenta več sprememb. Campbell-Bannerman bo baje pozvan v gospodsko zbornico kakor prvi lord zaklada.

Domače vesti.

Poroči se jutri g. učitelj Egidij Čeh v Slivji z gospico Štefanko Kljun, učiteljico v Hrušici. Čestitamo!

Župan dr. Sandrinelli se je včeraj zjutraj povrnil z Dunaja.

Imenovanji. Kancelist Anton Maksimilijan Reucel v Trstu je imenovan kancelijskim oficijalom. Podčastnik vojne mornarice Roko Perišić je imenovan kancelistom v Buzetu.

Spremembe na ravnateljstvu državnih železnic v Trstu. Premeščen je adjunkt Al. Perišić od ravnateljstva v Trstu k ravnateljstvu v Beljak, iz Beljaka v Trst je pa premeščen stavljen pristav Leonida Franič. Premeščen je nadalje Maks Konrad, pristav c. kr. drž. železnice, iz Kranja v Trst.

Južna železnica vsprejme v doglednem času sto praktikantov. Govori se, da je do dvajset mest namenjenih Slovencem, ker primanjkuje uradnikov za slovenske kraje. Upoštevajo se samo reflektantje, ki so svobodni vojaščine.

Odklonjeno odlikovanje. Ljubljanski župan g. Hribar je odklonil odlikovanje srbskega reda sv. Save.

Profesorska vest. Prof. na drž. gimnaziji v Gorici g. Gust. Novak je pomaknjen v sedmi činovni razred.

„Il Piccolo“ proti „Jadranski banki“ Tukajšnji dnevnik „Il Piccolo“ se je zaletel v zadnji sobotni številki, kakor smo to javili včeraj, se vso silo proti „Jadranski banki“ v Trstu v članku „Politica nel campo economico“ (politika na gospodarskem polju).

Zunanji povod temu napadu dala je „Piccolo“ okolnost, da je „Jadranska banka“ dne 15. t. m. odprla svoje nove prostore v lastni hiši v ulici Cassa di Risparmio št. 5, torej v centru mesta in denarnega gibanja ter da so ti prostori, in to bode najbolj v oči „Piccola“ in njegove somišljenike, tako moderno prirejeni, kakor jih nima nobena tržaška banka.

„Piccola“ bode seveda v oči tudi okolnost, da so se pokazali sedaj v središču mesta tudi slovenski napisi, kateri bodo dokumentirali naraščajočo moč slovanskega kapitala v Trstu.

Ali, kakor rečeno, so navedene okolnosti le zunanji povod napadu na „Jadransko banko“, dočim je glavni povod temu napadu, kakor izvira iz vsega Piccolovega več nego eno kolono dolgega članka, strah pred slovansko banko in afaristična zavist konkurence „Jadranske banke“, katera zavist izvira iz vse vsebine omenjenega članka.

„Piccolo“ trdi mej drugim v svojem članku, da „Jadranska banka“ ne služi potrebam slovanskega prebivalstva dežele nego da je ona le člen v verigi, s katero se hoče s tujimi sredstvi podjarmiti Trst pod slovanski kapital, v katero svrhu da se Slovani poslužujejo vseh mogočih in nemogočih sredstev v dosego svojih političnih ciljev, da plačuje „Jadranska banka“ pretirane cene za hiše in zemljišča, na vsaki način višje cene, nego so nepremakljive vredne, da daje italijanskim kapitalistom in dolžnikom izvanredne olajšave, da dozvoljuje posojila na nezadostne hipoteke, ter da ponuja za hranilne vloge višje obresti nego se plačujejo na trgu.

Iz tega da se mora sklepati na posebno organizacijo, katera alimentira (hrani) „Jadransko banko“, ker drugače da ne bi se moglo razumeti takih operacij.

Slednjič razkriva „Piccolo“ grozen čin „Jadranske banke“, katera da je nedavno temu izdala ček v izključno slovenskem jeziku, ki da je v Trstu nepoznan, vsled česar da bi znala nastati tržaškim meščanom škoda ne-le na narodnem (seveda italijansko-narodnem), nego tudi na gospodarskem polju, na katerem da bi se uvelo konfuzijonizem, negotovost in kljubovalnost. Koncem roti ter poziva tukajšnje denarne zavode, naj se v interesu mestnega gospodarskega življa zedinijo vsi proti „Jadranski banki“, da ustavijo tendenco, ki bi lahko ustvarjala abnormalen položaj in očitno nevarnost.

Na vse te „Piccolove“ jeremijade bi pravzaprav ne bilo niti potreba, da se odgovarja, ker predstavljajo iste najvišje potence nelogičnosti in budalosti. A ozirom na perfidnost, katera preveva ves članek in kateri je očit namen diskreditirati „Jadransko banko“, ne moremo kaj, da odgovorimo „Piccolu“, da imajo Slovani isto pravico kakor Italijani, da ustanavljajo v Trstu, kjer žive v velikem številu in kateri Trst se alimentira gospodarsko v prvi vrsti od slovanskih dežel, svoje banke o katerih potrebi imajo odločevati sami, katere pravice ne bi kratil „Piccolo“ niti Kinezom, ako bi zahtevala njih gospodarska korist, da si ustanove v Trstu banko.

Naravnost smešna je pa, ako ne hudobna, trditve „Piccola“, da „Jadranska banka“ lahkomišljeno razmeče svoj denar.

„Jadranska banka“ je kupila do sedaj le eno hišo, v katero se je sedaj preselila, a ves Trst zna, da je to hišo tako ugodno kupila, da bi jo bila lahko en dan pozneje prodala z dobičkom od 60.000—80.000 K; bančne svoje posle pa upravlja „Jadranska banka“ tako previdno, da se ne akcijonarjem, ne uložnikom ni bati poloma. Istina je pa, da posluje „Jadranska banka“ bolj elastično in bolj moderno, nego drugi tukajšnji denarni zavodi, s čemer si je pridobila zaupanje in simpatije tudi italijanskih trgovskih krogov, in to je menda ono, kar najbolj bode v oči njeno konkurenco, katera se je, to je očitno poslužila „Piccola“, da, ako mogoče, diskreditira

„Jadransko banko“ s tem, da preplasi uložnike, kar se jej seveda ne posreči.

„Jadranska banka“ ne potrebuje nikake podpore od zunaj, nikake podpore, ki ni fundirana v značaju denarnih zavodov kakor takih.

Alimentacija (hrana) „Jadranske banke“ obstaja v njenem akcijskem kapitalu, katerega je pomnožila v teku prvih devet mesecev svojega obstoja od 1.000.000 na 2.000.000 K in katerega pomnoži vsled sklepa v kratkem času na 3.000.000 K in ako Bog da na še več, in v zaupanju delničarjev in vložnikov, kateri so v stanu od blizu proučavati in bolje presojati realno poslovanje „Jadranske banke“, nego so to v stanu čifutski „Piccolo“ in umazana konkurenca, ki vidi „Jadransko banko“ le od zunaj ali pa skozi naočnike kupljene v prodajalnici društvene trdke — Strast & Zavist.

Da pa izdaja „Jadranska banka“ za svoje slovanske klijente tudi slovanske čeke, kakor izdaja za italijanske klijente italijanske čeke, je naravno ter odgovarja zahtevam njenih klijentov in zahtevam modernega trgovskega naziranja. Politiko v trgovini pač ne uganja oni, kateri postreže vsakega klijenta v njegovem jeziku, nego oni, ki hoče narivati svoj jezik vsem svojim klijentom, tudi ako ga ne razumejo.

Poziv „Piccola“ na alijanco vseh tukajšnjih bank proti „Jadranski banki“ bo na vsak način brezuspešen, ker fakti še vedno več veljajo, nego prazne besede in breztemeljno sumničanje in diskreditiranje.

Sicer pa ne vemo, zakaj se „Piccolo“ tako hučuje nad „Jadransko banko“, katera po njegovi trditvi dela posle na svojo škodo in zakaj pozivlja na pomoč proti taki banki. — Ako bi bilo res, da „Jadranska banka“ dela posle za vsako ceno, torej tudi na svojo škodo, morala bi pač „Jadranska banka“ v kratkem času doživeti polom na veliko veselje „Izraela“ in njegovih zaveznikov, ter ne bi bilo potreba, da se vse tukajšnje banke postavijo v bojno pozicijo proti njej.

Kaj pa, ko bi se sulico obrnilo ter ako bi mi vse naše somišljenike po slovanskih deželah in posebno po slovanskih in hrvatskih deželah pozvali, naj bojkotirajo italijanske zavode, kakor to hoče „Piccolo“ in za njim stoječa umazana konkurenca glede „Jadranske banke“?

Gotovi smo, da bi italijanski denarni zavodi trpeli mnogo večjo škodo, ako jim odpade vsa slovanska klijentela, od katere živijo v prvi vrsti, nego „Jadranska banka“, katera ima velik rezervoar v slovanski klijenteli, ki je do sedaj še v italijanskih rokah, ki pa pride prej ali slej v naše gospodarsko kolo. Tega se najbolj boje očiti in skriti nasprotniki „Jadranske banke“ in zato so se zaleteli vanjo sedaj, ko mislijo, da je še šibka ter da jo bo lažje podreti. A varajo se! „Jadranska banka“ stoji že sedaj na tako trdnih nogah, da je ne zruši vsak vihar a njena smer se zove „Excelsior“ (više in više)!

Da pa doseže „Jadranska banka“ čim prej postavljeni si visoki cilj, katerega so dobro razumeli nje nasprotniki, kar jasno dokazujejo grdi napadi „Piccola“, ki se je poslužil narodne zastave, da za njo skriva grdo, sebično in umazano konkurenco na gospodarskem polju, dolžnost je vseh Slovanov, da se trdno oklenejo svojega zavoda in dolžnost je vseh slovanskih listov posebno na jugu, da ne opusté nobene priložnosti, da ne bi pozivali slovanskih trgovcev in obrtnikov, naj se drže gesla: „Svoji k svojim“ ter naj obrnejo hrbet tujim denarnim zavodom, ki se okoriščajo s slovanskim kapitalom, da potem s svojo gospodarsko močjo dušijo isti slovanski življenj, iz katerega črpajo svoje moči.

Šolske razmere v Voloski-Opatiji.

»Slov. Narod« piše: Kako malo ali skoraj nič, v primeri z drugimi narodnostmi, skrbi avstrijska vlada za hrvatsko-slovensko dečo v Istri, bi nam mogel že dandanes povedati na pamet vsak najzadnejši hotentot iz nam nepoznane zemlje. V Voloski se je vpisalo v početku letošnjega šolskega leta v hrvatsko šolo nič manje nego 177 otrok. Ali ne smete misliti, da vlada skrbi za pouk vseh teh otrok. Mi Slovani v Avstriji se ne smemo ničesar učiti, ker, če bi se učili, bi postali bolj učeni od Nemcev. V Voloski plačuje vlada za 30 italijanskih otrok 2 učiteljski sili, za 471 (reci štiristoenošesdeset) slovanskih in hrvatskih otrok pa samo tri učiteljske sile!

V nemški šoli v Opatiji, kjer je celih 80 slovanskih, pardon nenemškutarskih otrok plačuje vlada tudi tri učiteljske sile

in končno plačuje tudi 3 učiteljske sile za 50 italijanskih otrok. To je razmerje, ki kriči kar po maščevanju! Kje je tukaj le trohica avstrijske poštenosti in pravičnosti?!

(Mi pravimo, da se ravno v tem razmerju kaže stara — avstrijska pravičnost! Op. uredništva „Edin.“)

Suspendiran odvetnik. Goriška odvetniška zbornica naznanja, da je bil odvetnik dr. Hektor Sandrini disciplinarnim potom suspendiran na dva meseca, v katerem roku ne sme izvrševati odvetniške prakse.

Elektrarna na Hublju pri Ajdovščini je dobila zadostno število odjemalcev električnega toka in se torej začne kmalo graditi.

Iz Gradca se nam poroča vesela vest, da se tamkaj snuje že dolgo let zaželjeni „Sokol“. Nekaj let se je že deloma telovadilo pri českem Sokolu, a sedaj je že dosti moči za samostojno društvo.

Če sodimo po zanimanju, ki izhaja tudi od drugih slovanskih narodnosti za novo društvo smemo upati, da bo ustanovni občni zbor, ki se bo vršil v soboto, dne 27. oktobra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Zur Stadt Neugraz“, mnogoštevilno obiskan.

Upamo torej, da se graški Slovani v velikem številu odzovejo povabilu in da z ustanovitvijo tega društva podpro slovanski življenj v Gradcu.

Javna dražba na južni železnici. V četrtek dne 25. t. m. ob 10. uri predpoludne se bo vršila v oddajnem magazinu II. v drugem nadstropju javna dražba nedvignjenih stvari. Predmeti, ki se imajo prodati, se oddajo onemu, ki je največ ponudil. Isti mora kupnino takoj položiti ter nemudoma odvesti kupljene stvari. Pod vsklitno ceno se ne bo oddajalo. Seznam predmetov, ki se imajo prodati je razobešen v vestibilu osebnega kolo-dvora.

V Roču v Istri, ki je (kakor znano) po hudih bojih prešel v hrvatske roke, bodo imeli v nedeljo dne 28. t. m. veliko narodno slavlje. Ročka posojilnica, ki si je stekla velikih zaslug, v gospodarskem in narodnem oziru zgradila je krasno stavbo „Narodni dom“ in ta se otvori v nedeljo na slavnosten način. Ob tej priliki pride k nam naš vrli poslanec g. prof. Mandić, ki bo govoril slavnostni govor. Oddelek „Slov. pevskega društva“ iz Trsta in „Venec“ iz Kozine bosta poveljevala slavnostni moment s svojim ubranim petjem. Sokolska glasba (30 moč) v svojih krasnih uniformah svirala bo slovanske komade. Ob tej priliki se zberejo tudi vrli narodnjaki pazinski in bužetski. Tudi tržaškim izletnikom se nudi prilika poleteti tja v tužno Istro kajti vlaki so zelo ugodni. Iz Trsta odhod ob 5:30 in 8:30 zjutraj; iz Roča ob 4:20 pop. in brzovlak ob 8:30 zvečer.

Torej, kdor le more: v nedeljo v Roč! Preskrbljeno je obilo za zabavo in tudi želo-dec se ne bo pritoževal.

Novo nemško posestvo ob Adriji. Neka nemška tvrdka je kupila ob kanalu pri Tržiču zemljišče 40 njiv za 360.000 kron v industrijske svrhe. V tak namen je bilo kupljenih še 10 drugih njiv.

Oproščen je bil pred celjskimi porotniki trboveljski redar Filip Uršič, ki je nekemu Vodivku s sabljo predrl prsi tako, da je Vodivka takoj umrl.

Razstavi živine. Dne 14. novembra se bo vršila razstava živine v Sežani za sežanski okraj, dne 16. novembra pa v Komnu za komenski okraj ter za občini Devin in Dobrdo.

Tržaška statistika. Od 1. januarja do sedaj v 4. tednih se je v Trstu in okolici poročilo 1345 parov, nasproti 1247 leta 1905, torej skoraj 100 porok več. Rojenih je bilo v navedeni dobi 5223 otrok nasproti 4799 v isti dobi minolega leta. Doslej je torej 425 otrok več rojenih nego lansko leto. Zmanjšalo se je pa število mrličev: v 41 tednih tega leta je umrlo 4045 oseb, dočim jih je v isti dobi lanskega leta umrlo 4473, umrlo je torej nad 400 oseb manje.

Velika žepna tatvina. Gospod Pavel Dick, stanujoči v hiši št. 16 v ulici del Molin grande, je prijavil včeraj predpoludne na policiji sledeči slučaj:

Predvčerajšnjim popoldne je bil šel on po opravilu na osrednjo pošto. Tam mu je neznan tat ukral iz žepa listnico, v kateri je imel 250 šterlinskih lir [približno 6000 kron a. v.] in zlato zaponko, vredno 40 kron. Ko je pa šel zvečer ob 7. uri z nekim prijateljem po ulici Carlo Ghega, je videl priti iz neke krčme nekega človeka, ki je imel v rokah ravno tako listnico, kakoršna je bila njegova.

Pristopil da je k temu človeku in ga vprašal, kje da je dobil ono listino, a oni človek se je naglomi koraki oddaljil, ne da bi odgovoril na stavljenost mu vprašanje.

Zasačena žepna tatova. Predsinočnjim sta bila v kavarni „Saturno“, ki je v ulici Giulia, aretovana dninar Ivan L., stanujoči v ulici Media, in kotičjaž Hugon I., stanujoči v ulici della Ferriera. Aretovana sta bila pa na zahtevo Dantega Moisi, ki stanuje v ulici del Bosco št. 5. Dante je namreč dremal pri neki mizi v rečini kavarni. V žepu je imel 230 kron denarja. Hugon I. in Ivan L. sta ga pa skušala okraštiti. Ivan L. je stražil, da bi ju kdo ne zasačil, a Hugon I. je segel lepo z roko v notranji žep Danteevega žepa, kjer je bil denar. Pri tem se je pa Dante zbudil in zasačil Hugona z roko v svojem žepu. Vsled tega je Dante poklical redarje, ki so aretovali Hugona in Ivana ter ju odvedli pod ključ.

Nevarno prenočišče si je izbral predsinočnjim 26-letni natakari Emilij Franceschina, ki sicer stanuje v hiši št. 49 v ulici Nuova. Legel je bil namreč na neko klop v ulici di Miramar in tam zaspal. Mej spanjem mu je pa neznan tat izzul in odnesel čevlje ter 9 kron denarja, potni list in 7 službenih spričeval.

Čez osem dni. Na zahtevo poštnega uradnika Pavla L., je bil včeraj aretovan tečaj Anton Z., ki prenočuje na ljudskem prenočišču v ulici Gaspere Gozzi, in sicer zato, ker je rečenemu poštnemu uradniku pred osmimi dnevi ukradl 140 kron denarja.

Koledar in vreme. Danes: Arhangelj Rafael; Malisa; Blagota. — Jutri: Krispin, mučenec; Radišav; Zlata. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 18° Celsius. Vreme včeraj: megla.

Društvene vesti in zabave.

Orkan v centralni Ameriki. Glasom vesti iz Coatepeca (Meksiko) je povodom orkana, ki je pred nekoliko dnevi razsajal v Centralni Ameriki in Zapadni Indiji, utonilo nad sto ljudi. — Vulkan Chula je izbruhal veliko množino zveplene vode, ki je poplavlila mesto Panhianalko, vsled česar je večina prebivalcev storila smrt. — Tudi v drugih krajih je bilo povzročeno mnogo škode.

Odbor „Dramatičnega društva v Trstu“ bo imel svojo sejo nočjo ob 9. uri zvečer. Zaradi njene važnosti naj se je blagovolijo odločiti vsi gospodje odborniki.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi bo imelo dne 10. novembra t. l. ob 7. uri zvečer v spodnjih prostorih restavracije Louvre na Ferdinandove tride občni zbor se sledečim programom: 1. Poročilo odbora o svojem delovanju v preteklem letu; 2. Volitev predsednika; 3. Volitev 3 odbornikov; 4. Samostojni predlogi.

Iz-pred porotnega sodišča.

Radi zločina ubojstva.

Včeraj se je vršila kazenska razprava proti 31-letnemu težaku Ernestu Decarli, ki je dne 17. septembra t. l. v prosti luki zabol trikrat z nožem težaka Ivana Schiavo, ki je bil vsled tega takoj mrtev.

Razpravi je predsedoval sodni svetnik Pederczoli, votanta sta bila pa sodni svetnik Codrig in sodni tajnik Rismondo. Obtožbo je vzdrževal namestnik državnega pravdnika dr. Pangrazi, a branitelj toženčev je bil dr. Robba.

Na včerajšnji razpravi se je toženec priznal krivim. Dejal je pa, da je izvršil zločin v veliki dušni razburjenosti: „Pred očmi sem videl vse temno“ je dejal. Povedal je, kako ga je Schiavo preganjal in mu zabranjeval delo na parnikih, kjer je bil Schiavo nekak „capo“ (naddelavec). Pred poldrugim letom se je združil v skupno življenje z Amalijo Taučer. On je bil vdovec in je imel 2 otroka, Amalija Taučer je bila pa sodnim potom ločena od moža, ki je bil nečak pokojnega Schiavota. Vsled tega ga je Schiavo sovražil, a posledica tega sovraštva je bila, da on ni mogel v prosti luki dobiti dela. Če je tu pa tam kedaj dobil delo, je Schiavo vedno vplival na to, da so ga odslovili. Tako je bilo tudi dne 17. septembra. Neki Karol Danelon ga je bil vzlet zjutraj na delo na parnik „Gerty“. Delal je do poludne. Po opoldanskem odmoru je pa prišel Schiavo in zahteval od Danelona, da ga odslovi. Danelon ga je nato rešil od Schiavo, ki je šel za njim na kopno in mu dejal: „Kaj ne razumite, da ne smete več priti delat semkaj. Delal bom tudi drugim, da vas nimajo več jediti na delo!“ Na to da ga je Schiavo tudi pahnil in segel z roko v žep, kakor bi iskal

nož, ali drugo orožje. Na to je on izgubil razum in zabol Schiavota z nožem.

Zaslišanih je bilo 6 prič. Sodišče je stavilo porotnikom dve vprašanji: prvo glede zločina ubojstva, a drugo, da li je toženec izvršil zločin v veliki dušni razburjenosti. Porotniki so potrdili na prvo vprašanje soglasno, a na drugo s 6 proti 6 glasovi. Na podlagi tega pravoreka je bil Decarli oproščen obtožbe in takoj izpuščen na svobodo.

Gospodarstvo.

Lonci se podraže.

Zadruga lončarjev na Dunaju je sklenila podražiti svoje izdelke za 25 odstotkov.

Plateno blago

podraž: tovarnarji takoj meseca novembra za pet odstotkov.

Izvoz žita iz Srbije.

V dobi od 1. jan. do 1. oktobra 1906 je Srbija izvozila 122.278.763 kilog. žita, t. j. 52.160.009 kilogr. več nego v isti dobi leta 1905.

Avstro-Ogrska banka

zviša najbrž obrestno mero. Zdaj iznaša obrestna mera avstro-ogrške banke 4 1/2%, dočim imajo v Londonu in Berlinu 6%.

Književnost in umetnost.

Leposlovna knjižnica.

Katoliška bukvarna v Ljubljani je začela izdajati »Leposlovno knjižnico«, ki bo v prvi vrsti priobčevala prevode tujih literatur, pa tudi primerne izvirne spise. Prvi zvezek obsega Pavla Bourgeta roman „Razporoka“, preložil A. A. Kalan. Strani 294. Cena broš. 2 K, vez. 3 K.

Razne vesti.

Nekoliko nasvetov materi, ki ima dojenčka, dal je neki monakovski zdravnik v teh nastopnih 19 točkah: 1. Doji svoje dete sama, to mu bo koristilo vso njegovo življenje. Vsak in vsak teden, ki ga dojiš, je njegov dobiček. 2. Doji svoje dete vedno sama, kajti to lahko storiš, ako si potrpežljiva. Ako nimaš dovolj mleka, daj detetu še „stekleničico“. 3. Doji dete sama in ne daj se od tega odvrtiti od svoje okolice nesmiselnimi opazkami. 4. Doji dete sama, kajti s tem čuvaš svoje prsi od bolezni in prerane starosti. 5. Ko dojiš dete, pij in jej vse, kar ti gre v tek in kar ti ne škodi, ne škodi ni otroku. 6. Ako pa moraš iz kakakega vzroka hraniti dete s kravjim mlekom, tedaj vprašaj zdravnika. 7. Mleko mora biti sveže, a ko ga skuhaš, treba ga shraniti na čistem mestu v čisti posodi. 8. Ne hrani svoje dete ni preveč, to mu prav tako škodi, kakor da si mu dala premalo ali prereditko. 9. Ako dete joče, ni vedno lačno. 10. Dete naj ti je vedno čisto in suho. 11. Ne veruj tistim, ki pravijo, da ti je otrok obobil radi zobov. Od zobov ne oboli; dete je za čas, ko dobiva zobe, bolno iz drugih vzrokov. 12. Vedno pojdi k zdravniku v pravi čas, da ti otroka pregleda, ako boluje.

Dunajskemu županu dr. Luegerju se je bolezen zopet shušala.

Nadvojvoda Oton se je preselil na Dunaj, kjer so zanj najeli Währing.

Brzobjavne vesti.

Aehrenthal v avdijenci pri cesarju.

DUNAJ 23. Cesar je danes ob 11. uri popoldne vsprejel v avdijenci barona Aehrenthala. Avdijenca je trajala do 1. ure in četrt popoldne.

Na avdijenco je pozvan tudi poslanik v Berlinu Szögyeny-Marich.

BUDIMPEŠTA 23. „Pester Lloyd“ je prejel vest z Dunaja, da je baron Aehrenthal vsprejel listino ministerstva za zunanje stvari.

Veselje v Belemgradu.

DUNAJ 23. „Zeit“ poroča iz Belegrada, da je bila tamkaj vest o odstopu grofa Goluchowskega vsprejeta z velikim veseljem. Ministerskemu predsedniku Pasiću je mnogo poslancev čestitalo. „Politika“ piše, da je Goluchowski padel radi neuspeha v sporu s Srbijo.

Goluchowski v Lvovu.

LVOV 23. Tukaj se govori, da se bivši minister za zunanje stvari grof Goluchowski nastani v Lvovu.

Grof Beck v Berlinu.

BEROLIN 23. — Načelnik generalnega štaba grof Beck je danes popoldne dospel semkaj. Na kolodvoru so ga pričakovali: načelnik generalnega štaba general Moltke, dva stotnika generalnega štaba in odposlanstvo 19. pešpolka.

Grof Beck gardni kapitan.

DUNAJ 23. Listi poročajo, da je grof Beck, ki v kratkem odstopi, imenovan gardnim kapitanom cesarske arcierske-telesne straže. Vprašanje o nasledniku Beckovem ni še določeno.

Opata zadela kap.

INOMOST 23. Danes je zadela kap opata premonstratskega samostana v Wilten, Lovrenca Müllerja. Stanje opatovo je z ozirom na njega visoko starost nevarno.

Angleški parlament.

LONDON 23. Danes je bilo otvorjeno jesensko zasedanje spodnje zbornice.

Švicarske banke.

BAZEL 23. Švicarske emisijske banke so povišale diskont od 5% na 5 1/2%.

Papež obolel za protinom.

RIM 23. „Corriere d'Italia“ poroča, da je papež lahko obolel za protinom in da ni vsled tega danes delil navadne oficijelne avdijence.

RIM 23. Dr. Lapponi, ki je bil vprašan o boleznih papežev, je izjavil, da se gre le za lahek slučaj protina v desnem kolenu. Sv. Oče je danes sicer ostal v sobi in ni delil avdijenc, vendar je to storil iz previdnosti. Jutri vsprejme sv. Oče več oseb.

Francoska ministerska kriza.

PARIZ 23. Listnico za kolonije so ponudili Millies-Lacroix. Gotovo je, da jo vsprejme. Vprašanje o državnem podtajništvu bo rešeno tekom popoldne.

Novo francosko ministerstvo.

PARIZ 23. Pogajanja glede sestave novega kabineta so dovršena. Izvzemši listnice ministerstva za kolonije, je novi kabinet sestavljen nastopno: Clemenceau, predsedstvo in notranje stvari; Greyot Dessaigne, pravosodje; Pichon, zunanje stvari; Briand, uk; Caillaux, finance; Picquart, vojno; Thomson, mornarico; Berthon, promet; Doumerque, trgovino; Ruan, poljedelstvo; Viviani, javna dela.

Atentat proti španskemu kralju.

MADRID 23. Listi poročajo, da so v Las Rosas pri Madridu nekateri avtomobili zadeli na železno žico, ki je bila napeta preko ceste. Listi menijo, da se je nameravalo izvršiti atentat na kralja, ki se je imel v istem času povrniti v Madrid. Listi pravijo, da so neznanci proti omenjenim avtomobilom tudi streljali z revolverji.

R u s i j a.

IRKUTSK 23. (Petrogr. brz. agentura). V minoli noči je ušlo iz tukajšnje ječe mnogo kaznjencev, zbežalo jih je 17. En del so jih pozneje zopet vjeli. 9 kaznjencev je bilo na begu usmrtenih, istotako en jetniški nadzornik. Dva stražarja sta bila težko ranjena.

MOSKVA 23. (Petrogr. brz. agentura). Včeraj je bilo mnogo hišnih preiskav ter je bilo aretovanih tudi mnogo oseb. Odkrili so obstanek nove zveze poštnih in brzobjavnih uradnikov. Zveza je obstajala iz skupine mladih ljudi, poglavito poštnih in brzobjavnih uradnikov, ki so bili radi zadnjega štrajka odpuščeni iz službe.

PETROGRAD 23. Glasom neke nepotrjene govorice postane general Kuropatkin namestnik na Kavkazu, njegovim pomočnikom da bo pa imenovan general Miščenko.

Tujci v hotelu „BALKAN“

Na novo so došli:

Wirsching H., uradnik, MAKDORF; Figliola G., inženir, RIM; Schmidt Th., trgovec, DUNAJ; Buschnig M., zasebnik, LJUBLJANA; Rosman F., svečenik, St. PETER; Kindlmann N., svečenik, GRABYU; Werber R., trgovec, LVOV; Hauer T., notar, ORTENSHEIM; Pontini H., pos., VIDEM; Labi A., trgovec, WELSBERG; Sopp H., uradnik, MONAKOVO; Röll F., insp., KREMS; Dittmayer K., inženir, DUNAJ; Tittel A., dir., GRADEC; Franičević P., častnik, LJUBLJANA; Labi A., zasebnik, DUNAJ; Papescio A., odv., BUKARESTA; Keyer A., uradnik, LINZ; Vörsel, uradn., LINZ; Bori G., inženir, MILAN.

Alojzij Gregorič

Tovarna za krtače in čopiče z zalogo

gaginega perja, iztepačev.

Cene zmerne.

TRST — ulica Stadlon 3 — TRST

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Riecl-Ja

Trst — ulica Malcanton št 10 — Trst

Za zimsko letno dobo

vdobi se po najnižjih cenah:

Blago gladko za gospe	od nvč. 60 napre
ribelin	90
Fuštanci „zametasti“ novi vzorci	20
„s križnim tkanjem“	28
„navadni novi vzorci“	20
„mešani“	22

VELIKANSKA ZALOGA

maj, nogovic, volnenih rut, flanelnih šalov, volnenih in svilenih prevez.

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Riecl-Ja

Trst — ulica Malcanton št. 10 — Trst

Josip Oppenheim

švicarski kronometer in urar

priporoča svojo bogato opremljeno zalogo

pravih švicarskih ur

najfineje kakovosti iz najznamenitejših tovarn

VELIKA IZBERA

modernih hišnih ur po zelo nizkih cenah.

Specijalist v popraviljanju prav malih ur za gospe in starih hišnih ur.

ulica della Barriera vecchia 35 (nova palača)

Govori se tudi slovensko.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tessa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Prebrskan cenik brezplačno in franco

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, m. le oglase in v obče kakoršno koli vrsto oglaševanja sprejema „Inseratni oddelček“ v ulici Giorgio Galatti št. 13 (Narodni dom) polunadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinost“.

EDINA ZALOGA PO NIZKI CENI

ženskih in moških oblek

Giorgio Jess

TRST

ulica Barriera vecchia št. 15

Ženska krila	gld. 2, 2.50, 3.80, 5.50
Ženski jopiči	4.50, 6.50, 8.50
Ženski paletot	7.50, 9.50, 12.50
Ženske bluze iz volne	3.50, 4.50, 5.50

V prodajalnici

Struchel & Jeritsch

TRST — ulica Nuova (ogel S. Katarine.)

SE DOBE V VELIKI IZBERI

fuštanci, flanele, volnena in svilena roba, nogovice, maje, rokavice, kožuhovina, pregrinjala, spodnja ženska krila, drobni predmeti in razni najmoderneji lišpi.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Počakaj & Xugi HOTEL BALKAN

Trgovina.

Borsna poročila dne 23. oktobra.
Tržaška borza.
 Napoleon K 19.12—19.15, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.95—240.20 Francija K 95.47—95.70, Italija K 95.62—95.90—Italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.52—117.75, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 98.50—98.80, ogrska krona renta K 94.35—94.65, italijanska renta K —, kreditne akcije K 670.——672.—, državne železnice K 676.——678.—, Lombardi K 181.25—183.75 Lloydove akcije K 774.—780.—, Srečke Tien K 331.75—335.75, Kredit K 496.—do 483.—, Bodenredit 1880 K 302.—310.—, Bodenredit 1889 K 302.—310.—, Turške K 160.—do 162.—, Srečke — do —.
Dunajska borza ob 2. pop.

Državni dolg v papirju	99.65	99.60
" " srebru	99.75	99.70
Avstrijska renta v zlatu	116.10	116.10
" " kronah 4/10	98.60	98.75
Avstr. investicijska renta 3 1/2 %	88.60	88.55
Ogrska renta v zlatu 4 1/2 %	112.10	112.25
" " kronah 4 1/2 %	94.25	94.40
" " 3 1/2 %	83.85	84.—
Akcije nacionalne banke	1751.—	1755.—
Kreditne akcije	669.75	671.25
London, 10 Lstr.	240.72	240.05
100 državnih mark	117.47	117.50
20 mark	23.48	23.48 1/2
20 frankov	19.14	19.13
100 ital. lir	95.55	95.60
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.
 Pariz: (Sklep) — Francoska renta 95.67, italijanska renta 102.65, španska exterior 94.90, akcije otomanske banke 674.—, Menjice na London 252.60.
 Pariz: (Sklep) Avstrijske državne železnice — Lombardi 190.—, unificirana turška renta 93.42 avstrijska zlatna renta 97.20, ogrska 4 1/2 % zlatna renta 95.—, Lenderbank 477.—, turške srečke 146.50, parizka banka 15.55, italijanske meridijske akcije 780.—, akcije Rio Tinto 19.05 Trdna.
 London: (Sklep) Konsolidiran dolg 85 1/2 % srebru 32 1/2 %, Lombardi 7 1/2 %, španska renta 93 3/4 %, italijanska renta 101 1/2 %, tržni diskont 5 1/2 %, menjice na Dunaju 24.44. Stalna.

Tržna poročila 23. oktobra.
 Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.16 do K 14.18, rž za okt. K 13.44 do 13.46, oves za okt. od K 13.90 do 13.92, koruza za okt. 13.40 do 13.42.
 Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje, tendenca mirna. Prodaja: 25.000 met. stot., slabo vzdržano; druga žita mirneje. — Vreme: oblačno.
 Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za oktober 36.—, za december 36 1/2 %, za marec 36 1/2 %, za maj 37 1/2 %. Stalna. — Kava Rio navadna loco 37—39 navadna celna 40—41 navadna dobra 44—44.
 Hamburg. (Sklep). — Sladkor za oktober 18.20, za november 18.—, za dec. 18.05, za jan. 18.15, za februar 18.25, za marec 18.35. Vzdržano. Vreme: oblačno.
 Pariz. Rž za tekoči mesec 18.—, za nov. 18.—, za nov.-februar 18.25, za januar-april 18.50 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23. 0, za nov. 23.40, za nov.-februar 23.30, za januar-april 23.35 (mirno). — Moka za tekoči mesec 31.45 za nov. 30.90, za nov.-februar 30.75, za jan.-april 30.30 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 74 1/2 %, za nov. 75.—, za nov.-december 75 1/2 %, za jan.-april 73 1/2 %, (mirno). — Spirit za tekoči mesec 41 1/2 %, za nov. 41 1/2 %, za januar-april 42.—, za maj-avgust 43 1/2 %, (mirno). — Sladkor surov 88 1/2 % usn. nov. 23 1/2 %, — 24.—, (mirno), bel za tekoči mesec 26 1/2 %, za nov. 26 1/2 %, za okt.-januar 27.—, za januar-april 27 1/2 %, (mirno), rafiniran 60.50—61.—. Vreme: mileje.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; masnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

V Kjadinu se odda v najem meblirana sobica na dobrem zraku in z lepim razgledom. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“.
 1211

F. Ščuka prodaja kuhinjsko opremo: omare, mize itd. iz prve roke. Ferriera 25.

Učiteljica glasbe z državnim izpitom na Dunaju poučuje glasovir. Naslov pri „Edinosti“.
 1203

Radi odpotovanja se takoj proda „Poliphon“, pr. olomna nov z 30 kovinskimi ploščami; izbrani, večinoma ruski komadi. Igra mehko in harmonično, primeren za družbo in rodbino. — Cena 35 gld., vreden 90 gld. Naslov pove „Inser. oddel. „Edinosti““.
 1353

Dve družini (skupno 8 oseb) iščejo za februar ali avgust dve stanovanji (5—7 sob, dve kuhinji, vodo, ako možno plin in to v kakem dvorcu (villa) ne preveč oddaljeno od glavne pošte. Ponudbe pod „D. D. 8“ na „Inseratni oddelek Edinosti“.
 1700

Dve hiši so na prodaj ena v Škedinju in druga pri ry. Mariji Magd. spodnji Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“.
 1205

Gospodska hiša v tržaški okolici nova z lepim razgledom, ob glavni cesti, z vodo, zelo pripravná za gostilno ali drugo obrt se proda po ugodni ceni ali pa se zamenja s kako hišo v mestu ali z malim posestvom v bližini mesta. Pojasnila pri „Inseratnem oddelku Edinosti“.
 1100

Dr. Aless. Martinelli
 zdravnik-kirurg - zobozdravnik dunajske poliklinike
 — odprl je svoj —
zobozdravniški — — — — — ambulatorij
 v TRSTU
 ulica della Barriera vecchia 33
 II. nadstropje.
 TELEFON št. 1708

Pridite vsi! Fran Kociančič, Trst

V gostilni ulica Belvedere št. 17 ima lastnik orkestron „JUNO“, kateri svira navlaš za Slovence izbrane narodne pesmi. Toči se vsakovrstna nova in stara vina po jako nizkih cenah.
 HENRIK KOSIČ, lastnik.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 5 (vogl. Torrente). „Alla Città di Londra“
 Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke kostumi za otroke. Povrniki, močne jope, kožuh in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski liden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). **Spoljaliteta:** blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

FRANCESCO S. DONATI
 elektrotehnik
 TRST, ulica dell' Aequedotto št. 25
 Autorizovana elektrotehnična delavnica s pridelano mehnično delalnico
 Sprejema vpeljava električne razsvetljave, zvoncev, telefonov, strojev, kakor tudi mehanična dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dinamičnih motorjev in prenosne svetilke kakoršnega si boji sistema.
 Cene jako zmerno in izvršitev popolna.

Andrej Rudeš, mizar

in izdelovalec pohštva
 (ulica Irene della croce 4, in ulica Scussa 8)
 Ima vedno v zalogi zakonske in obedovalne sobe najčistejše in t. dno delane v lastni delalnici.
 Posebna izbira kuhinjske opreme.
 Specijaliteta: **OMARE-LEDENICE**
 Sprejemlje kakoršni-koli naročilo za tu in za zunaj, kakor tudi poprave.

Barvarnica

pralnica in čistilnica na suho (s parnim strojem)
 za obleke brez razdiranja, blago, pohštvo pregrinjala itd., kakor tudi dežnike
 TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST
Albin Boegan
 O priliki plesov se izvrši najhitreje.
 Pregrinjala se lika po 20 vrč. komad.

DOMENICO RAVALICO ulica Nicolò Macchiavelli št. 32. Telefon 1729
NOVA ZALOGA VINA
 Jstrska vina, furlansko belo in črno vino, dpolo in kraški teran.
 Vino v steklenicah od enega litra 72 stot., v steklenicah od pol litra 36 stot. skupno z steklenico. — Kraški teran v steklenicah K 1.04, od pol litra 52 stot. skupno z steklenico. **Flas vina v buteljkah različnih vrst.**
 Za krčmarje in gostilničarje posebne cene.

Posojila od 500 do 50.000 kron zamore dobiti vsaka oseba pod ugodnimi pogoji, toliko kar se tiče glede povrnitve glavnice, nizke obresti, kolikor glede jamstva, ne da bi bilo treba kaj naprej plačati. Daje se posojila na hipoteke na poslopja in zemljišča v mestu in okolici, zjamčena je največja tajnost. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na
GIOVANNI SPANGHERO
 zapriseženi cenilec
 od II. predpol. do I. ure pop. trg S. Giacomo 2, I. n. (Corso)
 in od 5. do 8. ure popol. v pisarni ulica Carlo Ghega št. 3.

Trst — Austro - Americana — New-York
 Anonimno parobrodno društvo.
 Edino domače društvo za promet blaga in potnikov med Trstom in New-Yorkom ter med Trstom in vsemi glavnimi lukami Amerike
 z najmodernejšimi parniki, ki so večim delom zgrajeni navlaš za prevažanje izseljencev.
 V Trstu dobivajo potniki pred odhodom parnikov hrano in stanovanje v novozgrajenem hotelu: „PENSION-AUSTRO-AMERICANA“.
 Iz TRSTA odhajajo parniki vsakih 8 dni. — Brzi in elegantni novi parnik
Sofia Hohenberg
 odpotuje v NEW-YORK dne 31. oktobra t. l.
 Cene jako nizke.
 Za natančnejša navodila treba se je obrniti na upravo društva: Trst, ul. Molin piccolo 2

Odhajanje in prihajanje vlakov

Državne železnice

Veljaven od 1. oktobra 1905 naprej
Odhod iz Trsta (Campo Marzio)
 Trst—Rovinj—Pula (Dunaj)
 5:30 0 Herpelje—Rovinj—Pula.
 7:20 0 Herpelje—Divača—Dunaj.
 8:50 0 Herpelje—Rovinj—Pula.
 4.— 0 Herpelje—Rovinj—Pula (Divača—Dunaj).
 7:40 8 Herpelje—Divača—Dunaj.
 (Kanfana—Rovinj: 6:50, 9:20, 3, 8:15)
 Ob nedeljah in praznikih: 2:26 Boršt—Draga—Herpelje—Divača.
Trst—Buje—Poreč.
 6:10 0 Koper—Buje—Poreč in medpostaje.
 3:10 0 Koper—Buje—Poreč in medpostaje.
 6:15 0 Koper in medpostaje (le do Bui)
Trst—Gorica—Jesenice—Celovec—Beljak—Monakovo
 6.— 0 do Gorice in medpostaje (Prvačina—Ajdoščina: 9:57)
 7:25 8 Gorica (Prvačina—Ajdoščina 9:57) Jesenice—Beljak—Celovec—Praga.
 9.— 0 Opčine—Gorica (in medpostaje) Jesenice—Beljak—Monakovo.
 12:50 0 Opčine—Gorica (in medpostaje) (Prvačina—Ajdoščina: 3:27) Jesenice—Celovec—Beljak—Monakovo.
 3:45 8 Opčine (vlak se vstavi samo za vstop) Gorica (in medpostaje) Jesenice—Beljak—Celovec—Praga.
 4:35 0 do Gorice in medpostaje.
 7:45 0 Opčine—Gorica (Prvačina—Ajdoščina: 9:57) Jesenice—Beljak—Monakovo.
 Ob nedeljah in praznikih: 1:40 0 do Gorice (Prvačina—Ajdoščina: 4:20)
ODHOD iz Gorice v Ajdoščino: 9:15, 2:45, 9:05
Prihod v Trst.
 Pula—Rovinj—(Dunaj)
 7:45 0 z Dunaja—Divača—Herpelje in medpostaj.
 9:40 8 iz Pule—Rovinja—Herpelje in medpostaj.
 11:05 0 z Dunaja—Divača—Herpelje in medpostaj.
 6:30 0 iz Pule—Rovinja (Divača—Dunaj) Herpelje in medpostaj.
 10:25 8 iz Pule, Rovinja (Divača—Dunaj) Herpelje.
 Ob nedeljah in praznikih: 9:28 iz Herpelje in Divače.
Poreč—Buje—Trst.
 9:20 0 iz Bui, Kopa in medpostaj.
 12:55 0 iz Poreča, Bui, Kopa in medpostaj.
 9:30 0 iz Poreča, Bui, Kopa in medpostaj.
Monakovo—Praga—Celovec—Jesenice—Gorica—Trst
 5:— 0 iz Monakova, Celovca, Jesenic, Gorice, Opčine in medpostaj.
 7:15 0 iz Gorice in medpostaj.
 12.— 8 iz Praga, Dunaja, Celovca, Gorice.
 2:05 0 iz Celovca, Trbiža (Ajdoščina) Gorice, Opčine in medpostaj.
 6:24 0 iz Monakova, Beljaka, Jesenic, Gorice, Opčine in medpostaj.
 8:25 8 iz Praga, Celovca, Beljaka, (Ajdoščina) Gorice in medpostaj.
 11:00 0 iz Celovca, Trbiža, Gorice, Opčine.
 Ob nedeljah in praznikih: 9:40 0 iz Gorice (zveza z Ajdoščino) in medpostajami.

Južne železnice.

Odhod iz Trsta (Piazza della Stazione)

V Italijo preko Červinjana in Benetke.
 5:50 B preko Červinjana v Benetke, Rim, Milan, Videm, Pontebello, Čedad in B do Kormina (Cormons) preko Nabrežine.
 11:50 0 preko Červinjana v Benetke—Milan (se zveza na Videm in Čedad).
 5:30 B preko Červinjana v Benetke, Milan, Rim (se zveza na Videm).
 V Italijo preko Kormina in Vidma.
 8:25 B preko Nabrežine v Kormin, Videm, Milan, Rim.
 8:55 0 v Kormin (se zveza na Červinjana in Ajdoščino) Videm, Benetke.
 4:25 0 v Kormin (se zveza v Ajdoščino) Videm, Milan itd.
 Do Gorice—Kormina—Červinjana.
 6:25 0 do Gorice, preko Nabrežine (se zveza v Ajdoščino)
 1:00 0 do Kormina preko Bivla.
 9:05 B do Kormina (se zveza na Červinjana).
 Trst—Ljubljana—Dunaj (Reka—Zagreb—Budimpešta) Ostende.
 7:55 B v Ljubljano, Dunaj, Reko Zagreb, Budimpešta.
 9:55 0 v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešta.
 6:00 0 v Ljubljano, Dunaj, Reko.
 6:35 B v Ljubljano, Dunaj, Ostende, Reko.
 8:30 B v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešta.
 11:30 0 v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešta.
 Ob nedeljah in praznikih: 2:45 0 preko Bivla do Kormina in medpostaje. 4:00 0 Miramar, Grijana, sv. Križ Nabrežina.
Prihod v Trst.
 Iz Italije preko Červinjana in Kormina.
 8:40 0 iz Kormina in Červinjana preko Bivla.
 9.— B iz Kormina preko Nabrežine.
 10:38 B iz Kormina (zveza z Ajdoščino) in iz Červinjana.
 11:28 0 iz Kormina preko Nabrežine.
 4:45 0 iz Kormina (zveza z Ajdoščino) in iz Červinjana.
 7:15 0 iz Červinjana.
 7:45 B iz Kormina (zveza z Ajdoščino) preko Nabrežine.
 8:35 B iz Kormina (zveza z Ajdoščino) preko Nabrežine.
 10:45 0 iz Kormina in B iz Červinjana.
 Ob nedeljah in praznikih: 11:45 0 iz Kormina in medpostaj preko Bivla.
 Z Dunaja (Ostende in Londona) Ljubljane, Zagreba, Budimpešte in Reke.
 6:30 B z Dunaja, Ljubljane, Ostende in Londona.
 7:20 0 z Dunaja, Ljubljane, Zagreba in Budimpešte.
 9.— B z Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Budimpešte in Reke.
 10:25 0 z Dunaja, Ljubljane in Reke.
 5:— 0 z Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Budimpešte.
 8:35 B z Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Bdpst in Reke.
 Ob nedeljah in praznikih: 10:35 0 iz Nabrežine, sv. Križa, Grijana in iz Miramara.
 Opazke: Debele in podčrtane številke značilje popoludne. 0 — Osební vlak in B — Brzovlak.

Guerino Marcon

ulica Tivarnella št. 3.
 Priporoča svojo zalogo oglja in drv ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom.
 Telefon št. 1664.